

## EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2002 rd

**Statsrådets principbeslut av den 17 januari 2002 om Posiva Ab:s ansökan om att slutförvaringsanläggningen för använt kärnbränsle skall uppföras utbyggd**

### INLEDNING

#### *Remiss*

Riksdagen remitterade den 14 februari 2002 statsrådets principbeslut av den 17 januari 2002 om Posiva Ab:s ansökan om att slutförvaringsanläggningen för använt kärnbränsle skall uppföras utbyggd (Ö 5/2001 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

#### *Utlåtande*

I enlighet med riksdagens beslut har miljöutskottet lämnat utlåtande (MiUU 8/2002 rd) om ärendet. Utlåtandet ingår som bilaga till detta betänkande.

#### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- handels- och industriminister Sinikka Mönkäre
- överdirektör Taisto Turunen, industriråd Arto Lepistö, industriråd Jussi Manninen och indu-

striråd Sirkka Vilkamo, handels- och industriministeriet

- konsultative tjänstemannen Klaus Pfister, miljöministeriet
- generaldirektör Jukka Laaksonen och chefsexpert Juhani Hyvärinen, Strålsäkerhetscentralen STUK
- verkställande direktör Veijo Ryhänen, Posiva Ab
- verkställande direktör Mauno Paavola och chefsexpert Anneli Nikula, Industrins Kraft Ab
- verkställande direktör Timo Rajala, chefsexpert Jouko Rämö och upphandlingschef Juha Poikola, Pohjolan Voima Oy
- direktör Heikki Raumolin, Fortum Power and Heat Oy
- avdelningschef Pertti Salminen och miljöskyddsombudsman Benny Hasenson, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund TT.

### PRINCIPBESLUTET

*Det är förenligt med samhällets helhetsintresse att uppföra den slutförvaringsanläggning för använt kärnbränsle som uppkommer i Finland, vilken avses i statsrådets principbeslut av den 21 december 2000 och skall uppföras på ön Olkiluoto i Euraåminne kommun, på så sätt utbyggd*

*att det använda kärnbränsle som uppkommer vid driften av den kärnkraftverksenhet som presenteras i Industrins Kraft Ab:s principbeslutansökan av den 15 november 2000 kan hanteras och slutförvaras i anläggningen.*

Med stöd av principbeslutet kan slutförvaringsutrymmen byggas för högst den mängd kärnbränsle som det uppskattade slutförvaringsbehovet kräver utifrån gällande driftstillstånd för den nya kärnkraftverksenheten. Den totala mängden använt kärnbränsle, som slutförvaret skall byggas för inne i anläggningen, får motsvara högst cirka 2 500 ton uran.

Principbeslutet gäller fram till den 19 maj 2016 på samma villkor som statsrådets principbeslut av den 21 december 2000 om byggandet av en slutförvaringsanläggning för använt kärnbränsle. Men principbeslutet förfaller om principbeslutet om byggandet av den nya kärnkraftverksenhet som Industrins Kraft Ab har föreslagit (Ö 4/2001 rd) förfaller.

Statsrådet har slagit fast att kommunfullmäktigen i Euraåminne, förläggningsskommunen för den planerade kärnanläggningen, har tillstyrkt anläggningen och att utlåtandet vann laga kraft den 17 november 2000. Utlåtandet gäller projektet i den omfattningen att anläggningen kan få ett slutförvar och att utbränt kärnbränsle som uppkommer vid driften av den nya kärnkraftverksenhet som Industrins Kraft Ab föreslår får slutförvaras där.

Vidare har statsrådet slagit fast att det inte kommit fram några omständigheter som talar emot att anläggningen med utbyggnad uppförs i enlighet med 6 § kärnenergilagen. Paragrafen föreskriver att användningen av kärnenergi skall vara säker och inte får orsaka skada på människor, miljö eller egendom.

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

### *Motivering*

Utskottet beslutade den 18 maj 2001 att statsrådets principbeslut av den 21 december 2000 om en slutförvaringsanläggning för använt kärnbränsle fortfarande skall gälla. Principbeslutet avser en slutförvaringsanläggning som skall byggas på ön Olkiluoto i Euraåminne kommun för använt kärnbränsle från de fyra nuvarande kärnkraftverken i Finland (Ö 7/2000 rd — EkUB 6/2001 rd).

När ekonomiutskottet föreslår att statsrådets principbeslut om en ny kärnkraftverksenhet skall förbli i kraft föreslår utskottet för konsekvensens skull också att principbeslutet om att en slutförvaringsanläggning för använt kärnbränsle skall uppföras utbyggd fortfarande skall gälla.

Posiva Ab uppger att forskning och utveckling bedrevs i tjugo år, innan statsrådet fattade principbeslutet om en slutförvaringsanläggning för använt kärnbränsle. I arbetet ingick tekniska lösningar för slutförvaret, säkerhetsanalyser, utredningar i samband med förlägningsplatsen och på senare år också miljökonsekvensbedömningar.

Enligt planerna skall använt kärnbränsle från den nya kärnkraftverksenheten placeras i samma slutförvar som bränslet från de nuvarande kärnkraftverken. En ny kärnkraftsenhet har den konsekvensen för slutförvaringsprojektet att antalet tunnlar i slutförvaret blir fler. Dessutom förlängs det totala tidsschemat för projektet eftersom kärnbränslet måste mellanlagras ungefär tjugo år innan det placeras i berggrunden. Samma tekniska lösningar som har tagits fram för slutförvaring av bränslet från de nuvarande kärnkraftsenheterna lämpar sig också för bränslet från den planerade nya enheten.

Enligt uppgifter från Posiva Ab är nästa etapp i slutförvaringsprojektet att det anläggs berggrum för forskning på ungefär en halv kilometers djup i berggrunden på Olkiluoto. För närvarande arbetar Posiva Ab med förberedelserna för denna etapp. Enligt planerna startar arbetena med berggrummen för forskning 2004. Under detta decennium kommer de underjordiska undersökningarna att ge exaktare information om berggrunden på Olkiluoto.

Posiva Ab uppger att företaget senare kommer att anhålla om bygglov och driftstillstånd för slutförvaret av statsrådet. Enligt planerna

skall slutförvaringen kunna starta 2020 i enlighet med målen för omhändertagande av kärnavfall.

Den preliminära säkerhetsanalysen från Strålsäkerhetscentralen innehåller ingenting som tyder på att det inte skulle finnas betryggande förutsättningar för att på basis av de preliminära planerna från Posiva Ab anlägga ett slutförvar som är säkert och som inte medför skada på människor, miljö eller egendom.

I övrigt hänvisar ekonomiutskottet till motiven i sitt betänkande EkUB 6/2001 rd.

#### *Utlåtandet från miljöutskottet*

I samband med beslutet att statsrådets principbeslut om Posiva Ab:s ansökan om att få uppföra en slutförvaringsanläggning för använt kärnbränsle som har uppkommit i Finland fortfarande skall gälla förutsatte riksdagen att statsrådet innan bygglov beviljas lämnar en utredning till riksdagen om nya forskningsrön som gjorts och den tekniska utveckling som ägt rum efter principbeslutet. Avsikten med utredningen var att garantera säkerheten vid slutförvaring av använt kärnbränsle.

I sitt betänkande bör ekonomiutskottet lyfta fram betydelsen av uttalandet, anser miljöutskottet.

Ekonomiutskottet påpekar att uttalandet ingår i regeringens berättelse över sina åtgärder 2001 och återkommer årligen i berättelserna. Det är regeringen som skall bevaka läget och underrätta riksdagen om utvecklingen. Vid behandlingen av respektive berättelser har riksdagen tillfälle att yttra sig om slutförvaringen i sin helhet, inbegripet frågorna om ansvaret efter att slutförvaret har stängts.

#### **Förslag till beslut**

På grundval av det ovanstående föreslår ekonomiutskottet

*att statsrådets principbeslut av den 17 januari 2002 om Posiva Ab:s ansökan om att slutförvaringsanläggningen för använt kärnbränsle skall uppföras utbyggd skall förbli i kraft utan ändringar.*

Helsingfors den 16 maj 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Leena Luhtanen /sd  
vordf. Mari Kiviniemi /cent  
medl. Janina Andersson /gröna  
Klaus Hellberg /sd  
Susanna Huovinen /sd  
Mikko Immonen /vänst  
Reijo Kallio /sd  
Marja-Leena Kemppainen /kd  
Kalervo Kummola /saml

Pekka Kuosmanen /saml  
Mika Lintilä /cent  
Olli Nepponen /saml  
Jussi Ranta /sd  
Antti Rantakangas /cent  
Ola Rosendahl /sv  
Mauri Salo /cent  
Juhani Sjöblom /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.

## RESERVATION

### *Motivering*

Vi stöder inte statsrådets principbeslut om Industrins Kraft Ab:s ansökan om att bygga en ny kärnkraftverksenhet i Lovisa eller på Olkiluoto. Därför föreslår vi att riksdagen inte heller skall godkänna statsrådets principbeslut angående Posiva Ab:s ansökan om att slutförvaringsanläggningen för använt kärnbränsle skall uppföras utbyggd. I övrigt hänvisar vi till vår reservation till ekonomiutskottets betänkande EkUB 9/2002 rd om en ny kärnkraftverksenhet.

### *Förslag*

På grundval av det ovanstående föreslår vi

*att statsrådets principbeslut av den 17 januari 2002 om Posiva Ab:s ansökan om att slutförvaringsanläggningen för använt kärnbränsle skall uppföras utbyggd upphävs.*

Helsingfors den 16 maj 2002

Mari Kiviniemi /cent  
Susanna Huovinen /sd  
Janina Andersson /gröna

Ola Rosendahl /sv  
Mika Lintilä /cent